

Związek Międzygminny Obra

Berzyna 6, 64 – 200 Wolsztyn

tel. (068) 347 42 70, 347 42 71 tel./fax. (068) 347 42 72

e –mail : zmobra@wolsztyn.pl

NIP 923 – 15 – 69 – 035 REGON 411292527

Berzyna, październik 2020 r.

Analiza

systemu gospodarowania odpadami na obszarze działania

Związku Międzygminnego „Obra” za rok 2019

Analiza systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w okresie od 1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2019 r. została opracowana w oparciu o wymóg sformułowany w art. 3 ust. 2 pkt 10, w związku z art. 9tb ust. 1 i 2 ustawy utrzymania czystości i porządku w gminach (t. j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1439 – dalej ucpg). Przepis ten nakłada obowiązek dokonania corocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych w zakresie gospodarowania odpadami z uwzględnieniem:

1. możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania;
2. potrzeb inwestycyjnych związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi;
3. kosztów poniesionych w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych;
4. liczby mieszkańców;
5. liczby właścicieli nieruchomości, którzy nie złożyli deklaracji;
6. ilości odpadów wytwarzanych na obszarze Związku;
7. ilości zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych odbieranych z terenu Związku oraz powstających z przetwarzania odpadów komunalnych pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno – biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania.

Podstawowym celem wprowadzenia w lipcu 2013 r. nowego systemu gospodarowania odpadami w Polsce było i nadal jest zmniejszanie ilości odpadów komunalnych zmieszanych, w tym ulegających biodegradacji, poprzez prowadzenie selektywnej zbiórki i osiąganie w poszczególnych latach wymaganych prawem poziomów odzysku i recyklingu. Analiza za rok 2019 dokonana została w terminie późniejszym niż poprzednie ze względu na przesunięcie obowiązków sprawozdawczych dla podmiotów i gmin, jako wynik zmian w przepisach prawa polskiego spowodowanych wystąpieniem w naszym kraju wirusa SARS-CoV-2 i wynikającymi z tego faktu obostrzeniami.

Zagospodarowanie odebranych odpadów.

Związek swoje obowiązki w zakresie organizacji systemu odbioru odpadów komunalnych zmieszanych i wysegregowanych realizował w stosunku do wszystkich rodzajów nieruchomości tj. nieruchomości zamieszkałych, niezamieszkałych oraz letniskowych, co wynika treści uchwały nr VIII/28/2012 Zgromadzenia ZM „Obra” z dnia 26 czerwca 2012 roku w sprawie przejęcia obowiązku odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy a powstają odpady komunalne. Zatem właściciele nieruchomości niezamieszkałych oraz domków letniskowych, podobnie jak właściciele nieruchomości zamieszkałych, mają obowiązek złożenia deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami do Związku i tym samym partycypowania w kosztach funkcjonowania systemu. Rok 2019 był kolejnym, który potwierdził, że takie rozwiązanie, tak od strony organizacyjnej jak i ekonomicznej jest w pełni uzasadnione. W trakcie roku 2019 dokonana została nowelizacja ucpg, w wyniku której ustawodawca ustalił maksymalne stawki za wywóz pojemnika odnosząc wszelkie wyliczenia do dochodu rozporządzalnego. I tak 3,2% tego dochodu to max. wysokość opłaty za odbiór i zagospodarowanie odpadów niesegregowanych (zmieszanych) zebranych w pojemniku o pojemności 1100l. Taki zapis powoduje, że w przypadku utrzymania nieruchomości w systemie gminnym/związkowym maksymalna opłata którą będzie można pobrać za odbiór i zagospodarowanie odpadów zebranych w takim pojemniku to kwota 58,20 zł. Ten przepis miał być wprowadzony w okresie najpóźniej 12 miesięcy od dnia jego wejścia w życie, jednak na skutek kolejnych zmian spowodowanych ogłoszonym stanem epidemii, czas jego wprowadzenia przesunięty został na 1 stycznia 2021 roku. Należy zaznaczyć, że maksymalna kwota za odbiór i zagospodarowanie odpadów zebranych w pojemniku 1100l zdecydowanie nie odzwierciedla faktycznie ponoszonych kosztów. W pojemniku 1100 l znajduje się bowiem średnio ok. 270 – 300 kg odpadów niesegregowanych a cena przyjęcia 1 Mg tego rodzaju odpadów na bramie instalacji wynosi ok. 600 zł brutto! Zatem utrzymanie w systemie odbioru odpadów z nieruchomości niezamieszkałych może być w przyszłości nieopłacalne.

Wyłonieni wcześniej w drodze otwartego przetargu operatorzy, wpisani do rejestru działalności regulowanej prowadzonej przez ZM „Obra”, usługi odbioru odpadów świadczyli przez cały 2019 rok. Operatorami tymi byli:

- dla Gminy Przemęt: Firma Usługowo Handlowa Dominik Zając Błotnica ul. Szkolna 46;
- dla Gminy Siedlec: Zakład Eksploatacji Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Siedlcu ul. Zbąszyńska 15;
- dla Gminy Wolsztyn: Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. Berzyna.

Zagospodarowanie odpadów, zarówno niesegregowanych (zmieszanych) jak i zebranych w wyniku selektywnej zbiórki należało do ZM „Obra” i odbywało się w następujący sposób.

1. Odpady komunalne zmieszane.

Gminy: Przemęt, Siedlec, Wolsztyn – uczestnicy ZM „Obra” znajdują się w IV regionie gospodarowania odpadami, określonym w Wojewódzkim Planie Gospodarowania Odpadami (WPGO) dla naszego województwa. W regionie IV w trakcie roku 2019 funkcjonowała tylko jedna instalacja posiadająca status regionalnej instalacji przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK), zlokalizowana w Piotrowie Pierwszym. Instalacja posiada moce przerobowe niezbędne do zagospodarowania zebranych odpadów a prowadziła ją Spółka z o.o. „PreZero”. W trakcie roku 2019 dokonując zmiany ucpg zlikwidowano przypisanie gmin/związku do konkretnego regionu (stało się to od 6 września 2019

r.), w związku z czym zaistniała możliwość dostarczania naszych odpadów do innej instalacji. Bezpośrednio po nowelizacji ustawy nie było to jednak możliwe ze względu na brak mocy przerobowych określonych w posiadanych decyzjach przez poszczególne instalacje. Ponadto na dzień wprowadzania zmian w prawie nie zostało jeszcze rozstrzygnięte postępowanie wszczęte na wniosek Związku oraz czterech gmin: Mosina, Tarnowo Podgórne, Rokietnica i Luboń w sprawie zawiadomienia Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów o stosowaniu przez Spółkę jako prowadzącego regionalną instalację praktyk ograniczających konkurencję, polegających na nadużyciu pozycji dominującej na lokalnym rynku zagospodarowania odpadów komunalnych poprzez narzucanie nieuczciwych cen za przyjęcie określonych frakcji odpadów. Delegatura UOKiK w Poznaniu w dniu 8 listopada 2019 r. poinformowała wszystkie skarżące strony cyt. „po dokonaniu analizy i oceny przesłanego materiału a także na podstawie informacji uzyskanych w toku postępowania wyjaśniającego oraz innych dostępnych źródeł, informuje że nie stwierdził naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów”. Wzrost ceny przyjęcia 1Mg odpadów niesegregowanych (zmieszanych) na branie instalacji obrazuje poniższa tabela:

2014	2015	2016	2017	2018	2019	Od 01.01.2020
248,40 zł	237,60 zł	243,00 zł	268,92 zł	426,60 zł	478,44 zł	642,60

Rok 2019 charakteryzował się spadkiem ilości wytworzonych odpadów komunalnych niesegregowanych/zmieszanych i przekazanych do przetworzenia przez instalację z jednej strony, zaś z drugiej dynamicznym przyrostem ilości odpadów wysegregowanych, co obrazują poniższe tabele.

Zestawienie ilościowe dostarczonych odpadów komunalnych zmieszanych do stacji przeładunkowej w Powodowie w okresie 1.01.2019-31.12.2019 i wysłanych do CZO "Prezero" Sp. z o.o. w Piotrowie Pierwszym

Miesiąc	Wolsztyn	Przemęt	Siedlec	Razem	CZO
Styczeń	996,1	395,5	281,18	1672,78	1506,88
Luty	802,18	336,32	247,74	1386,24	1490,78
Marzec	858,42	413,96	241,2	1513,58	1470,58
Kwiecień	956,96	412,82	266	1635,78	1428,86
Maj	900,86	355,29	217,88	1474,03	1323,08
Czerwiec	784,11	320,82	198,84	1303,77	1441,48
Lipiec	897,29	420,8	222,6	1540,69	1344,06
Sierpień	829,22	405,98	239,54	1474,74	1305,28
Wrzesień	879,36	316,62	195,82	1391,8	1173,54
Październik	999,84	373,98	288,3	1662,12	1183,16
Listopad	862,65	344,76	251,68	1459,09	1560,22

Grudzień	787,4	366,8	224,2	1378,4	1490,72
RAZEM	10554,39	4463,65	2874,98	17893,02	16718,64

Zestawienie ilościowe dostarczonych odpadów komunalnych zmieszanych do stacji przeładunkowej w Powodowie w latach 2014-2019

Miesiąc	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019
I	958,16	1096,24	1039,58	1141	1672,78	1441,32
II	892,9	981,82	917,58	1136,91	1386,24	1309,90
III	998,62	1181,42	1005,04	1407,84	1513,58	1523,87
IV	1113,98	1118,75	1176,1	1214,62	1635,78	1633,13
V	955,8	980,42	1593,18	1368,56	1474,03	1532,12
VI	939,84	1152,9	1059,1	1320,96	1303,77	1275,69
VII	1172,94	1408,62	1171,88	1404,9	1540,69	1441,54
VIII	1074,78	1355,5	1594,41	1528,37	1474,74	1462,82
IX	981,9	867,64	1031,37	1159,21	1391,8	1371,97
X	1154,7	1076,68	1324,6	1614,85	1662,12	1660,92
XI	1005,2	1021,5	1205	1253,42	1459,09	1450,10
XII	1136,32	984,02	1454,73	1380,08	1378,4	1309,32
RAZEM	12385,14	13225,51	14572,57	15930,72	17893,02	17412,70

Funkcjonująca instalacja w Piotrowie Pierwszym w roku 2019 zabezpieczyła możliwość przetworzenia odpadów powstających na obszarze gmin, należących do regionu IV. Instalacja ta posiada moce przerobowe określone w posiadanej decyzji na poziomie 165 000 Mg/rok.

Odpady zebrane selektywnie

System zbiórki odpadów wysegregowanych jest systemem mieszanym, opartym o zbieranie surowców wtórnych w workach i pojemnikach zbiorczych. Pojemniki zbiorcze na: makulaturę, tworzywa sztuczne oraz zużytą odzież, funkcjonują w budownictwie wielorodzinnym oraz wynajmowane są przez właścicieli nieruchomości niezamieszkałych (min. instytucje, stowarzyszenia domków letniskowych, zakłady pracy, szkoły itp.). W przypadku nieruchomości zamieszkałych wielolokalowych sposób ten uniemożliwia sprawdzenie wywiązywania się właścicieli z podjętego obowiązku segregacji. Z kolei pojemniki na szkło bezbarwne oraz kolorowe zabezpieczają odbiór stłuczki szklanej od wszystkich właścicieli nieruchomości tj. zamieszkałych i niezamieszkałych. Ponadto każdy właściciel nieruchomości mógł, w nieograniczonej ilości dostarczyć wysegregowane odpady takie jak min.: makulatura, stłuczka szklana, tworzywa sztuczne, odpady zielone, baterie, przeterminowane leki i chemikalia, gabaryty, gruz

do jednego z trzech punktów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (PSZOK) zlokalizowanych po jednym na obszarze każdej z gmin – uczestników ZM „Obra”. PSZOK-i znajdują się:

w gminie Siedlec: Siedlec – oczyszczalnia ścieków, ul. Lipowa 4;

w gminie Przemęt; Błotnica, ul. Szkolna 46, wjazd od ul. Starkowskiej;

w gminie Wolsztyn: Berzyna 6, siedziba PGK Sp. z o.o..

Za bieżącą działalność PSZOK-ów odpowiedzialni są operatorzy, zaś zagospodarowanie zebranych w nich odpadów wysegregowanych leży po stronie ZM „Obra”. W roku 2019 problemy związane z zagospodarowaniem praktycznie wszystkich frakcji odpadów zbieranych selektywnie dotknęły również tworzyw sztucznych. Nasilającym się problemem związanym z zagospodarowaniem pozyskanych surowców wtórnych jest wynegocjowanie jak najniższej ceny, którą należy zapłacić za utylizację lub ich zagospodarowanie. W roku 2019 selektywnie zebrane odpady zagospodarowywane były w następujący sposób: stłuczka szklana – umowa z firmą Krynicki Recykling S.A.; przeterminowane leki – Firma Michałowski z Bydgoszczy; baterie – „REMONDIS Elektrorecykling Sp. z o.o.” Organizacja Odzysku; zużyty sprzęt RTV i AGD – Elektrorecykling w Nowym Tomyślu; tworzywa sztuczne, makulatura, wielkogabaryty i pozostałe – PHU Przemysław Olejnik Wąbiewo; opony – „Agro Firma” Wroniawy; odzież – firma PPHU Sp. z o.o. „Wtórpol”; gruz – proces odzysku R – 5 i R-12 oraz magazynowanie. Rok 2019 jest drugim rokiem za który podmioty posiadające stosowne decyzje na skup surowców wtórnych od ludności (np. metale, makulatura) muszą złożyć sprawozdania do właściwej gminy z ilości skupionych od osób fizycznych surowców. Funkcjonujące na obszarze działania Związku punkty skupu w roku 2019 łącznie skupiły:

- opakowań z metali i metali	1229,74 Mg;
- opakowań z papieru i tektury oraz papieru i tektury	223,45 Mg.

Ilości te są mniejsze niż w roku 2018, co jest pochodną bardzo słabej koniunktury na te surowce a co za tym jest bezpośrednio związane, bardzo niskich kwot oferowanych przekazującym przez prowadzących punkty skupu. Z kolei efektem kontynuowanej współpracy z PPHU „Wtórpol” Sp. z o.o. Leszek Wojteczek, jest wyodrębnienie w 2019 roku 96,8 Mg odzieży z ogólnej masy odpadów komunalnych. Tego typu przedsięwzięcia, polegające na wyodrębnianiu różnych możliwych do zagospodarowania frakcji odpadów komunalnych, bez ponoszenia dodatkowych kosztów zbiórki lub przy atrakcyjnej cenie zagospodarowania, będą kontynuowane albowiem prowadzi to obniżenia łącznej ilości odpadów komunalnych zmieszanych przekazywanych do instalacji a co za tym idzie, do zmniejszenia kosztów funkcjonowania systemu.

Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.

Zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Środowiska celem planów inwestycyjnych powinno być wskazanie realizacji infrastruktury niezbędnej do osiągnięcia w roku 2020 i w kolejnych latach zgodności z unijnymi dyrektywami w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi. Wśród tych ostatnich prym wiodą: hierarchia postępowania z odpadami, osiąganie wymaganych poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu oraz ograniczenia składowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji. Wyzwaniem dla każdego organizatora systemu gospodarowania odpadami jest osiągnięcie celów w zakresie przygotowania odpadów do ponownego

użycia i recyklingu. Zgodnie z art. 3b i 3c ucpg do dnia 31 grudnia 2020 roku obowiązani jesteśmy osiągnąć:

- poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła w wysokości co najmniej 50% wagowo;
- poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych stanowiących odpady komunalne w wysokości co najmniej 70% wagowo;
- ograniczenie masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania do nie więcej niż 35% wagowo całkowitej masy powstałych odpadów, liczonych w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w roku 1995.

Dla gmin – uczestników Związku do i za rok 2019 osiągnięcie tych poziomów przedstawia się następująco:

- ograniczenie masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania:

Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Wymagane	50%	50%	50%	45%	45%	40%	40%	35%
Osiągnięte	79,1%	1,78%	0,27%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	

- przygotowanie do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne, odpadów budowlanych i rozbiórkowych:

Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Wymagane	36%	38%	40%	42%	45%	50%	60%	70%
Osiągnięte	41,2%	45,15%	90,80%	45,73%	60,60%	53,36%	97,72%	

- przygotowanie do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła:

Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Wymagane	12%	16%	16%	18%	20%	30%	40%	50%
Osiągnięte	15,61%	21,51%	38,84%	37,85%	43,00%	86,76%	70,76	

Jak zatem wyżej wykazano, wszystkie poziomy odzysku i recyklingu wymagane prawem zostały za rok 2019 przez Związek osiągnięte.

Selektywna zbiórka wybranych frakcji odpadów w Mg

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Metal	0	0	0	0	2 251,73	1 229,74 ¹
Plastik	882,42	978,30	1 174,63	1 505,63	1 814,14	1 859,98
Papier	150,06	187,38	226,4	246,95	512,12	580,26
Szkło	748,72	743,23	835,18	872,74	935,80	1067,36
Razem	1 781,2	1 908,91	2 236,21	2 625,32	5 513,79	4 737,34
Osoby płacące	51 194	51 078	51 181	51 479	51 774	51 467

1) spadek w stosunku do roku 2018 wynika z bardzo niskiej ceny skupu złomu obowiązującej przez cały 2019 rok

Poziomy selektywnej zbiórki średniorocznie na osobę w kg:

	2015	2016	2017	2018	2019
Metal	0	0	0	43,49	23,89
Plastik	19,15	22,95	29,25	35,04	36,14
Papier	3,67	4,42	4,80	9,89	11,27
Szkło	14,55	16,32	16,95	18,07	20,74

Jak z powyższego zestawienia wynika w czterech podstawowych frakcjach odpadów średniorocznie każdy płacący mieszkaniec gmin– uczestników ZM „Obra” wysegregował 92,04 kg surowców wtórnych. Jeśli do tej ilości dodać odpady zielone i pozostałe, które wyodrębniamy z puli odpadów komunalnych (baterie, leki, opony, gabaryty, zużyty sprzęt RTV i AGD) wtedy ilość ta wzrasta o 101,19 kg.

Budowa stacji przeładunkowej oraz nowego PSZOK-u.

W ramach stworzonego przez ZM „Obra” systemu gospodarowania funkcjonuje tymczasowa stacja przeładunkowa, zrealizowana w ramach zawartego w ramach trójstronnego porozumienia jeszcze przez Tonsmeier Sp. z o.o.. Stacja docelowa, ze względu na już istniejącą infrastrukturę techniczną powstanie na terenie przyległym bezpośrednio do składowiska. Zgodę na wyłączenie terenu pod przyszłą stację przeładunkową oraz dodatkowy PSZOK Związek otrzymał od Nadleśnictwa w Wolsztynie. Związek w roku 2018 złożył wniosek o pozyskanie środków na realizację tego zadania, pochodzących ze środków poza budżetowych, pozyskanych w trybie złożenia oferty na nabory ogłaszane przez samorząd województwa wielkopolskiego w ramach działania 4.2 Gospodarka odpadami, poddziałanie 4.2.1 Tworzenie kompleksowych systemów gospodarki odpadami oraz uzupełnianie istniejących. Takie środki pozyskano w końcu 2019 roku, po czym przystąpiono do uzyskania stosownych decyzji i pozwoleń. W dodatkowym PSZOK-u przewiduje się lokalizację płyty umożliwiającej deponowanie gruzu budowlanego a następnie jego kruszenie i wykorzystywanie pod

potrzeby drogowe gmin. W ramach zadania zakłada się realizację takich płyt w każdej z gmin – uczestników Związku. Ponadto Związek przygotował podstawy do złożenia wniosku o środki finansowe z działania 4.5.4 na powstanie centrum edukacji ekologicznej, umożliwiające prowadzenie działań edukacyjnych dla dzieci jak i dorosłych, promujących postawy proekologiczne w zakresie gospodarowania odpadami, gospodarki wodno-ściekowej, ochrony powietrza i fotowoltaniki. Zakładamy, że bezpośrednio przy centrum funkcjonować będzie punkt zbiórki, wymiany i naprawy gabarytów oraz RTV i AGD. To zadanie będzie kontynuowane w przypadku ogłoszenia naborów wniosków umożliwiających pozyskanie środków zewnętrznych.

Zakup pojemników do selektywnej zbiórki i utwardzanie miejsc pod gniazda recyklingowe.

Związek eksploatuje ok. 260 gniazd recyklingowych. Dla utrzymania elementarnego ładu i porządku wokół pojemników, teren pod pojemnikami do stłuczki szklanej i odzieży powinien być utwardzony – w roku 2019 utwardzono kolejne 4 gniazda. Na skutek interwencji organów gmin, sołtysów czy radnych, związanych ze zachodzącymi zmianami w istniejącej infrastrukturze, gniazda i są przemieszczane, zaś w skrajnych przypadkach likwidowane. Pojemniki do selektywnej zbiórki odpadów umieszczone w gniazdach są własnością Związku, jednak na skutek kilkunastoletniej eksploatacji niezbędna jest sukcesywna wymiana tych najbardziej zużytych. Związek dokonuje zakupów nowych pojemników pod bieżąco występujące potrzeby w tym zakresie.

Oprogramowania i sprzęt informatyczny.

Związek zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa posiada własną bazę danych osobowych. Baza i dostęp do niej jest chroniony w taki sposób, aby żadne dane nie były dostępne dla osób nieuprawnionych. W roku 2018 zakończono przygotowania do stworzenia elektronicznego systemu ewidencjonowania ilości odbieranych odpadów z każdego rodzaju nieruchomości, umożliwiającego także jego wykorzystanie przy rozpatrywaniu ewentualnych reklamacji. Tym samym wprowadzenie przez Ministerstwo Środowiska elektronicznego nadzoru nad transportem zebranych odpadów komunalnych odbyło się bezproblemowo. Organizacja systemu selektywnej zbiórki wymaga stałego elektronicznego monitorowania przede wszystkim gniazd recyklingowych. Monitorowaniu podlegają także te części obszaru gmin – uczestników Związku, na których systematycznie dokonuje się nielegalnego deponowania odpadów. Można to czynić za pomocą mobilnych kamer, których zapisy są wykorzystywane w bieżącej pracy min. straży miejskiej. Realizacja tych zadań sprawia, że niezbędne jest stałe planowanie i dokonywanie nakładów finansowych na wymianę sprzętu informatycznego oraz nowe oprogramowania.

Koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami.

Rok 2019 w charakteryzował się znacznym wzrostem kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania, wynikającymi przede wszystkim z:

- wzrostu opłaty składowiskowej (będzie rosła aż do roku 2020 do kwoty 270,00 zł/Mg);
- znaczącego wzrostu ceny na bramie RIPOK-u;
- wzrostu ilości odbieranych odpadów wysegregowanych przy jednoczesnym spadku cen za pozyskane surowce wtórne a jednocześnie wprowadzenia konieczności wnoszenia opłaty za przyjęcie coraz większej ilości frakcji odpadów wysegregowanych do dalszego przetwarzania;
- trudności z naliczeniem opłaty od właścicieli tych nieruchomości, na których przebywają cudzoziemcy

- znacząco większa niż zakładano ilość osób, podejmujących się obowiązku segregacji.

Po zmianach w ucpg obowiązek segregacji będą mieli wszyscy właściciele nieruchomości. Obowiązek ten na obszarze działania Związku wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2021 roku z tym, że w przypadku zmiany deklaracji ma zastosowanie od dnia jej zaistnienia.

Z tych też powodów, celem zbilansowania funkcjonowania systemu przygotowane zostały propozycje zmian wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, które weszły w życie w roku 2019. Zmianę wysokości opłaty połączono z innymi działaniami, które powinny mieć wpływ na ilość odpadów przekazywanych do dalszego zagospodarowania. Ilość mieszkańców gmin – uczestników ZM „Obra” objętych funkcjonującym systemem przedstawia poniższa tabela.

	2015	2016	2017	2018	2019
• osoby wg deklaracji	51 078	51 181	51 479	51 774	51 476
• osoby segregujące	43 243	43 680	44 789	46 113	48 089
• osoby nie segregujące	7 835	7 501	6 690	5 661	3 378
• % segregujących	84,66	85,34	87,00	89,07	93,44
• % nie segregujących	15,34	14,66	13,00	10,93	6,56

Ilość osób wg deklaracji nie obejmuje: uczniów uczących się bądź studiujących poza gminami, pracowników na kontraktach zagranicznych lub delegowanych długotrwale w inne części naszego kraju a wnoszących opłaty za gospodarowanie odpadami w tych miejscach pobytu, osoby migrujące itp.

Na podstawie wcześniej pozyskanych informacji o ilościach opróżnionych w m³ pojemników wyliczono, że z nieruchomości zamieszkałych odebrano 71,89% a z nieruchomości niezamieszkałych 28,11% ogółu przekazanych do instalacji odpadów.

Ilość **odpadów komunalnych zmieszanych** wytworzonych w kg w poszczególnych latach w przeliczeniu na 1 mieszkańca zgłoszonego w złożonych deklaracjach:

	2012 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Gmina Wolsztyn	340	200	213	229	251	382	337,21
Gmina Przemęt	181	175	172	194	219	343 ¹	308,61 ¹
Gmina Siedlec	116	117	136	142	216	257	255,24
Średnia ZMO	252	175	186	202	222,47	345,60	306,25

¹) dane dotyczą właścicieli nieruchomości zamieszkałych i domków letniskowych

łącznie wszystkich frakcji w poszczególnych latach w Mg wysegregowano:

2014 r.	2015 r.	2016r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
2558,98	2850,13	3771,48	4553,68	8267,88 ¹	9 945,12 ¹

Średnio, w poszczególnych latach jeden wykazany w złożonych deklaracjach mieszkaniec łącznie w kg wysegregował:

2014 r.	2015 r.	2016r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
49,99	55,80	73,76	88,46	159,69 ¹	193,23 ¹

¹łącznie z danymi z punktów skupu

Ilość **wszystkich odpadów komunalnych** wytworzonych w ciągu 2019 roku w kg na nieruchomościach w przeliczeniu na 1 mieszkańca wykazanego w złożonych deklaracjach:

2014 r.	2015 r.	2016r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
242	259	281	398	505,29 ¹	499,48 ¹

¹łącznie z danymi z punktów skupu

Ilości wysegregowanych odpadów z tworzyw sztucznych spowodowały podjęcie decyzji o zwiększeniu częstotliwości ich odbioru od miesiąca kwietnia do października łącznie. Wydaje się, że taki wzrost ilości odpadów wysegregowanych ma związek z rosnącą świadomością właścicieli nieruchomości. Ponadto obserwujemy wzrost ilości odpadów oddawanych do PSZOK-ów, w tym opon, gabarytów oraz zużytego sprzętu rtv i agd.

Analizując dochody i koszty rodzajowe szczególną uwagę należy zwrócić uwagę na:

1. zbierane ilości surowców wtórnych, wzrastające koszty segregacji, przy jednocześnie bardzo niskich cenach skupu za złom i karton;
2. konieczność sfinansowania kosztów zagospodarowania prawie wszystkich obowiązkowo zbieranych selektywnie odpadów;
3. wydatki, które musimy ponieść na likwidację podrzutów odpadów pod gniazda recyklingowe;
4. zaległości z tytułu wnoszenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Windykacja należności prowadzona przez Związek jest w sposób określony w ustawie ordynacją podatkowa. Związek nie windykuje należności samodzielnie, korzysta w tym względzie ze służb Urzędów Skarbowych.

W wyniku prowadzonych w 2019 roku kontroli sprawdzających oraz odczytów z rejestracji opróżniania pojemników, ujawniono kolejnych właścicieli nieruchomości, którzy nie złożyli deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi bądź złożone deklaracje nie były zgodne ze stanem rzeczywistym. Dotyczy to: posiadaczy domków letniskowych, podmiotów prowadzących działalność oraz rozbieżności w ilości osób faktycznie przebywających na nieruchomości. Ponadto ustawicznie prowadzone jest sprawdzenie podmiotów gospodarczych, które znajdują się w ewidencji gmin – uczestników z tymi, które złożyły deklaracje. Dotyczy to przede wszystkim lokali handlowych i gastronomicznych.

Podsumowanie

Stworzony i wprowadzony w życie w dniu 1 lipca 2013 roku system gospodarowania odpadami komunalnymi był w roku 2019 systemem samobilansującym się. Dzięki kontrolom odnotowaliśmy wzrost ilości właścicieli nieruchomości niezamieszkałych wnoszących opłatę a na których prowadzona jest działalność gospodarcza lub nieruchomość zabudowana jest domkiem letniskowym (względnie wykorzystywana jest do celów rekreacyjnych).

Zważywszy na to, że wszyscy organizatorzy systemów gospodarowania odpadami komunalnymi w Polsce, w wyniku nowelizacji ucpg zobowiązani są do osiągnięcia wzrastających z roku na roku poziomów recyklingu i przygotowania należy każdego roku podejmować wszelkie działania zmierzające do wzrostu selektywnej zbiórki odpadów. Dla stabilności wszelkich rozwiązań systemowych bardzo ważnym jest dalsza intensyfikacja działań – zależnych nie tylko od Związku - sprzyjających postępowaniu z odpadami wg hierarchii określonej w ustawie o odpadach.

Za Zarząd ZM „Obra”

Przewodniczący

Krzysztof Piasek